

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Народному депутатові України
Осуховському О. І.

Верховна Рада України,
вул. Грушевського, 5,
м. Київ

До звернення від 06 червня 2019 року
№ 350-19/259

Шановний Олеже Івановичу!

За результатами розгляду Вашого звернення від 06 червня 2019 року № 350-19/259 щодо захисту дітей від розбещення та сексуального насилля в закладах освіти під виглядом «сексуальної освіти» Міністерство освіти і науки України інформує.

Стаття Інни Дьоміної «Сексуальна освіта – свідоме суспільство» з посиланнями на онлайн-курс «Сексуальна освіта», цикл «Біологія сексуальності» від студії Need, брошури для підлітків та їхніх батьків, розміщена на сайті НУШ (<https://nus.org.ua/>), а не на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України (<https://mon.gov.ua>). Стаття не відображає офіційну позицію Міністерства освіти і науки України.

Розпорядником сайту НУШ є громадське об'єднання «Смарт Освіта». Відповідно до частин першої і третьої статті 3 Закону України «Про громадські об'єднання» одним із принципів діяльності громадських об'єднань є принцип самоврядності, яка передбачає право членів (учасників) громадського об'єднання самостійно здійснювати управління діяльністю громадського об'єднання відповідно до його мети (цілей), визначати напрями діяльності, а також невтручання органів державної влади в діяльність громадського об'єднання, крім випадків, визначених законом.

Згідно з розпорядчими документами міністерства у закладах освіти можуть використовуватись навчальні програми і матеріали, що пройшли

експертизу відповідних фахових комісій Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, і мають відповідний гриф.

Онлайн курс «Сексуальна освіта» (розміщений на платформі Prometheus), цикл «Біологія сексуальності» (від студії Need), брошури «Підліткам про важливе. Просто і доступно», «Мій маленький монстрик, або що відбувається з моєю дитиною?» (порадник для батьків) не надходили на розгляд фахових комісій Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України. Відтак, міністерство не може їх рекомендувати закладам загальної середньої освіти для використання в освітньому процесі.

Статеве виховання в закладах загальної середньої освіти здійснюється через зміст освіти (навчальні предмети, курси за вибором, факультативні курси) і систему виховної роботи.

У початковій школі діти ознайомлюються з такими поняттями як сім'я, права і обов'язки її членів, сімейні традиції, материнство і батьківство. У середніх і старших класах вивчення навчальних предметів дає широкі можливості для поглиблення й розширення знань учнів у цьому напрямі. Так, на уроках української літератури розкривається моральна краса людей, їхнє уявлення про здоров'я, щастя, кохання, сімейне благополуччя. На уроках історії учні знайомляться з розвитком шлюбно-сімейних відносин, історією моногамного шлюбу, з сім'єю як соціальним явищем. На уроках правознавства – зі змістом основних положень законодавства про сім'ю, шлюб, державний захист сім'ї та дитинства. Програма навчального предмету «Основи здоров'я» також включає теми з питань статевого виховання, а саме: статева належність людини; формування особистості з урахуванням статевої належності; взаємини людей різної статі; формування гігієнічних навичок дівчат і хлопців; чинники ризику для репродуктивного здоров'я молоді; формування безпечної поведінки задля збереження і зміцнення репродуктивного здоров'я. На уроках з основ здоров'я розглядаються стосунки в сім'ї, правила спілкування в сім'ї, основні функції сім'ї та обов'язки членів родини щодо збереження здоров'я.

Програма факультативного курсу «Я – мое здоров'я – мое життя» для учнів 5–6 класів включає розділ під назвою «Я дорослішаю», зміст якого спрямований на формування у підлітків шанобливого ставлення до протилежної статі, усвідомлення природи симпатії, її зв'язок з дружбою, ознайомлення з особливостями розвитку хлопців і дівчат, фізіологічними змінами, що відбуваються в організмі підлітків. Програма факультативного курсу «Захисти себе від ВІЛ» для учнів старших класів складається з навчальних модулів, спрямованих у тому числі і на формування в учнівської молоді відповідальної поведінки щодо статевих стосунків і включає заняття такої тематики: «Будуємо

рівноправні стосунки», «Відстрочка статевого життя», «Протидія сексуальним домаганням і сексуальному насиллю». Курс «Дорослішай на здоров'я» (спільний проект Міністерства освіти і науки і Фонду народонаселення ООН в Україні) спрямований на популяризацію здорового способу життя серед підлітків і молоді задля збереження репродуктивного здоров'я, як важливої складової успішного дорослого життя; формування відповідального ставлення та мотивації до збереження сімейних цінностей; закладання основ відповідального батьківства.

Питання підготовки молодого покоління до шлюбу у закладах загальної середньої освіти здійснюється і в межах вивчення курсів за вибором і факультативів: «Усвідомлене та відповідальне батьківство» (розробник: Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти); факультативний курс «Морально-цінні аспекти формування навичок здорового способу життя у старших підлітків» (розробник: громадська організація «Батьківський Захист»); програма «7 кроків назустріч» для педагогічних працівників та батьків (розробник: Благодійний фонд «Здоров'я жінки і планування сім'ї»).

Навчальні програми і методичні матеріали курсів, що зазначені вище, розглядалися фаховими комісіями Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України і схвалені для використання у закладах загальної середньої освіти.

Безумовно сьогодні репродуктивне здоров'я молоді викликає занепокоєння. Тільки вирішивши проблему здоров'я молоді, яка вступає в репродуктивний вік, можна очікувати народження здорового покоління. Досвід багатьох країн свідчить, що курси з питань статевого виховання дають змогу сформувати у підлітків відповідальне ставлення до збереження репродуктивного здоров'я, а це допомагає юнакам і дівчатам повністю реалізувати життєвий потенціал, уберегтися від помилок, мати в майбутньому здорове потомство.

З повагою
т.в.о. Міністра

Павло Хобзей